

KLIIMAMINISTEERIUM

Ivo Palu
Mart Landsberg
Andrus Zavadskis
Eesti Elektroenergeetika Selts
ivo@ees.ee; mart.landsberg@taltech.ee;
andruszavadskis@gmail.com

Teie 08.06.2026

Meie 26.06.2026 nr 21-2/26/2281-2

Vastus pöördumisele

Austatud Ivo Palu, Mart Landsberg ja Andrus Zavadskis

Tänan Teid ja teisi pöördumisele alla kirjutanud eksperte valmiduse eest panustada oma teadmiste ja kogemusega Eesti energiapoliitika kujundamisse. Elektrisüsteemi stabiilsus, turukorraldus, salvestus, paindlikkus ja elektrifitseerimine eeldavad praktikute süsteemset pädevust ning soovime selle koostöö avada. Teie ettepanek on teretulnud ja vastame sellele sisuliselt.

Pöördumises tõstatatud põhiküsimused on samad, millele on suunatud Vabariigi Valitsuse 8.01.2026 kinnitatud energiamajanduse arengukava aastani 2035 (ENMAK 2035)¹. Arengukava seab üld- ja alaeesmärgid ning sihttasemed aastaks 2035 ja on praegu aktiivses elluviimise faasis. Konkreetseid suundumused ja põhimõtted on seega paigas ning töö käib ENMAK 2035 täitmise nimel.

Teie esimene ettepanek puudutab kaasatud eksperdiringi laiendamist selliselt, et proportsionaalselt oleksid kaasatud elektrisüsteemide, võrkude, turukorralduse, salvestuse, paindlikkuse, elektrifitseerimise ja uute tootmistehnoloogiate asjatundjad. Oleme sellise käsitlemisega päri ning ootame teiepoolset täpsemat sisendit sellise korralduse senisest veelgi tõhusamaks elluviimiseks. ENMAK 2035 on seadnud konkreetse energiapoliitika raamistiku ja selle elluviimine toimub erinevate osapoolte poolt eestveetavate tegevuste nagu õigusraamistiku uuendused, uuringud ja meetmed kaudu. Just need töövood eeldavad loetletud pädevusi ja hea meelega kaasame nendesse tegevustesse võimalikult laia praktikute ringi. Allpool on kirjeldatud valik 2026. aasta töövoogusid:

¹ [Energiamaajanduse arengukava \(ENMAK\) | Kliimaministeerium](#)

- Kriisikindlus: riigikaitse arengukava sisustamine energeetika osas ja energiasüsteemi kriisikindluse tõstmise tegevused.
- Varustuskindlus ja juhitav võimsus: Eleringi korraldatav hajutatud taaskäivitamise võimekuse hange, uue võimsusmehhanismi loomine (turukonsultatsioonid 2026, riigiabi loa taotlemine, hange 2030).
- Elektrivõrgud ja välisühendused: uute ühenduste arendamine Soome ja Läti suunal, Elektrilevi võrgutasude analüüs.
- Turukorraldus ja hinnarisk: elektri lõpphinna modelleerimise võimekuse loomine Eleringi juurde (turukonsultatsioonid kavandatud 2026. aasta II poolde).
- Tootmisvõimsuste lisandumine: 6. taastuvelektri vähempakkumine, suuremahuliste energiainvesteeringute meede, tuumaenergia programmi tegevused, tuulehoo preemia (kavandamisel).

Teie teine ettepanek puudutab läbipaistvamaid kaasamispõhimõtteid ja selgemat fookust kaasatud ekspertidelt oodatud rollile. Nõustume ka sellega. Iga töövoogu puhul on juba kaasamise alguses oluline sõnastada ootused (teaduslik nõuanne, praktiline teostatavus, turumõjud või julgeolek), et osalejatele oleks selge, millist sisendit oodatakse ja kuidas seda kasutatakse.

Nõustume, et inseneripädevuse järelkasv ja kohaliku ekspertiisi kasvatamine on valdkonna ühine mure, ja näeme siin koostöökohta. Jagame tähelepanekut, et avalik energiaarutelu peab tuginema andmetele ja praktilisele teostatavusele, ning peame valdkonna praktikute panust sellesse arutellu väärtuslikuks ja vajalikuks. Elluviimise töövoogude juurde kuuluvad avalikud konsultatsioonid, avaldatavad analüüsid ja seminarid annavad Teie ja kolleegide asjatundlikkusele ka avalikkuse ees rohkem kandepinda.

Selgituseks märgime, et ENMAK 2035 koostamine ise tugines laiale kaasamisele. Aastatel 2022–2025 toimus kümme juhtkomisjoni kohtumist, kuhu kuulusid Riigikantselei, ministeeriumide, erialaliitude, Elering AS, Eesti Valdade ja Linnade Liidu, Eesti Keskkonnaühenduste Koja, Tallinna Tehnikaülikooli ja Eesti Teaduste Akadeemia energeetikakomisjoni esindajad. Poliitikainstrumentide analüüsis osales lisaks analüüsimeeskonnale 73 huvirühmade esindajat ning ette valmistati 12 töörühmaseminari ja kaks laiemat kaasamisseminari. Eelnõu tööversioonidele laekunud ettepanekud koos vastustega on koondatud ENMAK 2035 lisasse 6.2 ja kaasamise käik on kirjeldatud seletuskirja peatükis 7. Soovime seda koostööd elluviimise faasis jätkata ja laiendada.

Teeme ettepaneku kohtuda Kliimaministeeriumi energeetikaosakonnaga, et selgitada ENMAK 2035 sisu ja eesmärgi täpsemalt ning leppida koos kokku, millises formaadis Teie ja teiste allakirjutanute võimalused elluviimise töövoogudes kõige paremini sobituvad. Sealsamas saame käsitleda ka neid sisuküsimusi, milles Teie hinnangud praegusest avalikust käsitlusest erinevad.

Ministeeriumipoolseks kontaktiks on energeetikaosakonna strateegilise planeerimise valdkonna juht Irje Möldre (irje.moldre@kliimaministeerium.ee).

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Andres Sutt
energeetika- ja keskkonnaminister

Irje Möldre, 625 6497
irje.moldre@kliimaministeerium.ee